

**Qorti Ewropea tad-
Drittijiet tal-Bniedem**

**Mistoqsijiet
u
Tweġibiet**

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Mistoqsijiet u Twegibiet

Dawn il-mistoqsijiet u tweġibiet ġew mhejjija mir-Reġistru tal-Qorti.

Dan id-dokument ma huwiex vinkolanti fuq il-Qorti.

Huwa intiż biex jipprovdi informazzjoni bażika fuq kif taħdem il-Qorti. Għal informazzjonijiet aktar dettalljati, jekk jogħġbok aqra d-dokumenti maħruġin mir-Reġistru (disponibbli fuq is-sit web tal-Qorti: www.echr.coe.int) u b'mod partikolari r-Regoli tal-Qorti.

Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France
www.echr.coe.int

X'inhi l-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem?

Il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem hija qorti internazzjonali li għandha s-sede tagħha fi Strasbourg. Fiha l-istess numru ta' mħallfin daqs kemm hemm Stati membri tal-Kunsill tal-Ewropa li rratifikaw il-Konvenzjoni għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fondamentali - attwalment sitt u erbghin¹. L-imħallfin tal-Qorti jismgħu l-kazijiet fil-kapaċita` individwali tagħhom u ma jirrapreżentaw l-ebda Stat. Fit-trattament tal-applikazzjonijiet, il-Qorti tigi assistita mir-Reġistru li jikkonsisti prinċipalment f'avukati mill-Istati membri kollha (magħrufin ukoll bħala segretarji legali). Dawn huma totalment indipendenti minn pajjiżhom u ma jirrapreżentaw la l-applikanti u lanqas l-Istati.

X'inhi l-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem?

Il-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem hija trattat internazzjonali li jista' jiġi ffirmat biss mill-Istati membri tal-Kunsill tal-Ewropa. Il-Konvenzjoni, li tistabilixxi l-Qorti u tistipula kif din għandha taħdem, fiha lista ta' drittijiet u garanziji li l-Istati jimpenjaw ruħhom jirrispettaw.

¹ Mhux l-Istati membri kollha rratifikaw il-Protokoll li kollha tal-Konvenzjoni. (Il-Protokoll huma strumenti li jgħid li drittijiet addizzjonali.) Tistgħu ssibu aktar tgħarir fuq dan is-sugġett fuq is-sit tal-Internet tagħna.

X'tagħmel il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem?

Il-Qorti tapplika l-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem. Xogħolha huwa li tiżgura li l-Istati jirrispettaw id-drittijiet u l-garanziji definiti fil-Konvenzjoni. Dan tagħmlu billi teżamina l-ilmenti (magħrufin bħala «applikazzjonijiet») mressqin minn individwi jew, kultant, minn Stati. Meta ssib li xi Stat membru kiser wieħed jew aktar drittijiet u garanziji, l-Qorti tagħti sentenza. Is-sentenzi huma vinkolanti: l-pajjiżi kkonċernati huma obbligati jirrispettawhom.

Meta nista' napplika lill-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem?

Tista' tressaq applikazzjoni quddiem il-Qorti jekk taħseb li int personalment u direttament kont vittma ta' ksur tad-drittijiet u garanziji definiti fil-Konvenzjoni jew fil-Protokoll tagħha. Il-ksur irid ikun ġie mwettaq minn wieħed mill-Istati marbutin mill-Konvenzjoni.

Liema huma d-drittijiet protetti mill-Konvenzjoni u l-Protokoll tagħha?

B'mod partikolari, d-drittijiet li ġejjin huma protetti:

- ☞ id-dritt għall-hajja;
- ☞ id-dritt għal smiġħ xieraq f'materji ċivili u kriminali;

- ☞ id-dritt għar-rispett tal-hajja privata u tal-familja;
- ☞ il-liberta' ta' espressjoni;
- ☞ il-liberta' tal-ħsieb, kuxjenza, u reliġjon;
- ☞ id-dritt għal-rimedju effettiv;
- ☞ id-dritt għad-dgawdija paċifika tal-possedimenti; u
- ☞ d-dritt li tivvota u li toħroġ bħala kandidat fl-elezzjonijiet.

X'jipprojbixxu l-Konvenzjoni u l-Protokoll tagħha?

B'mod partikolari jipprojbixxu dan li ġej:

- ☞ it-tortura u t-trattament jew il-piena inumani u degradanti;
- ☞ id-detenzjoni arbitrarja u lilegali;
- ☞ id-diskriminazzjoni fid-dgawdija tad-drittijiet u l-libertajiet definiti fil-Konvenzjoni;
- ☞ it-tkeċċija minn Stat taċ-ċittadini tiegħu jew ir-rifjut ta' permess biex dawn jidhlu fih;
- ☞ il-piena tal-mewt; u
- ☞ l-espulsjoni kollettiva tal-barranin.

X'kondizzjonijiet irrid nissodisfa biex inkun nista' nippreżenta applikazzjoni?

Liema huma l-kondizzjonijiet li jirrigwardawni personalment?

- ☞ M'hemm x għalfejn tkun ċittadin ta' wieħed mill-Istati membri tal-Kunsill tal-Ewropa. Huwa biżżejjed li l-ksur li tilmenta dwaru jkun ġie mwettaq minn wieħed minn dawk l-Istati, fil-«ġurisdizzjoni» tiegħu, li normalment ifisser fit-territorju tiegħu.

- ☞ Tista' tkun individwu privat jew entita' legali, per eżempju kumpannija jew assoċjazzjoni.
- ☞ Trid tkun int direttament u personalment il-vittma tal-ksur li tallega. Ma tistax tagħmel ilment ġenerali fuq liġi jew miżura, per eżempju għax jidherlek li hi ingusta; lanqas ma tista' tressaq ilment f'isem persuni oħrajn (sakemm ma jiġux identifikati b'mod ċar u int tkun ir-rappreżentant uffiċjali tagħhom).

Hemm xi proċeduri li jridu jiġu segwiti qabel fil-qrati nazzjonali?

- ☞ Iva. Trid tkun użajt ir-rimedji kollha disponibbli fl-Istat ikkonċernat li bihom kien ikun possibbli tirrimedja s-sitwazzjoni li qed tilmenta dwara (normalment dan ifisser azzjoni quddiem qorti xierqa, segwita b'appell, u jekk japplika, anki appell ulterjuri quddiem qorti oghla bħal qorti suprema jew qorti kostituzzjonali, fejn dawn jeżistu).
- ☞ Mhux biżżejjed li tkun sempliċement użajt dawn ir-rimedji. Trid tkun realment ressaqt l-ilmenti tiegħek (jiġifieri s-sustanza tal-ksur tal-Konvenzjoni li qed tallega).
- ☞ Għandek erba' xhur biss mid-data tad-deċizzjoni definittiva fuq il-livell nazzjonali (normalment is-sentenza tal-oghla qorti) biex tressaq applikazzjoni. Wara li jgħaddi dan il-perjodu l-applikazzjoni ma tistax tiġi aċċettata mill-Qorti.

Kontra min nista' nressaq applikazzjoni?

- ☞ Kontra wiehied jew aktar mill-Istati marbutin bil-Konvenzjoni, li fl-opinjoni tiegħek, permezz ta' wiehied jew aktar atti jew omissjonijiet li jaffettwawk direttament, kisru l-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem.

- ☞ L-att jew omissjoni suġġett tal-ilment irid ikun għe mwettaq minn wiehied jew aktar awtoritajiet pubbliċi fl-Istat(i) kkonċernat(i) (per eżempju qorti jew awtorita' amministrattiva).
- ☞ Il-Qorti ma tistax tittratta lmenti kontra individwi jew istituzzjonijiet privati, bħal kumpanniji kummerċjali.

X'jista' jkun is-suġġett tal-applikazzjoni tiegħi?

- ☞ L-applikazzjoni trid tirrigwarda wiehied mid-drittijiet imsemmijin fil-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem. Il-ksur allegat jista' jkopri firxa wiesgħa ta' kwistjonijiet, bħat-tortura u l-maltrattament tal-primunieri; il-legalita' tad-detenzjoni; in-nuqqasijiet fil-proċeduri ċivili jew kriminali; id-diskriminazzjoni fl-eżerċizzju ta' xi dritt tal-Konvenzjoni; id-drittijiet tal-ġenituri; ir-rispett għall-ħajja privata, għall-ħajja tal-familja, għad-dar u għall-korrispondenza; il-limitazzjonijiet fuq l-espressjoni ta' opinjoni jew fuq l-informazzjoni li wiehied jgħati jew jirċievi; il-liberta' li tiegħu sehem f'assemblea jew dimostrazzjoni; l-espulsjoni u l-estradizzjoni; il-konfiska tal-proprjeta'; u l-espropju.
- ☞ Ma tistax tilmenta dwar ksur ta' strumenti legali oħra li ma jkunux il-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem, bħal per eżempju d-Dikjarazzjoni Universali tad-Drittijiet tal-Bniedem jew il-Karta tad-Drittijiet Fondamentali.

Kif nista' napplika lill-Qorti jekk nikkonsidra li jien vittma ta' ksur tal-Konvenzjoni?

Billi tibgħat lill-Qorti formula ta' applikazzjoni², iffirmata u kompleta. Din, akkumpanjata b'kull dokument relevanti, trid tibgħatha bil-posta lill-indirizz mogħti hawn taħt:

**The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France**

- ☞ Tista' tikteb f'waħda mill-lingwi uffiċjali tal-Qorti (Ingliż jew Franċiż) jew f'lingwa uffiċjali ta' wieħed mill-Istati li rratifikaw il-Konvenzjoni.
- ☞ Huwa inutli li tibgħat l-applikazzjoni bil fax, minħabba li dan ma jinterrompox it-terminu ta' sitt xhur msemmi fil-Konvenzjoni li fih trid t'applika il-Qorti. L-applikazzjoni originali mibgħuta bil posta biss tiġi ikkunsidrata mil-Qorti.
- ☞ Tiġiex fi Strasbourg personalment biex tiddefendi l-każ tiegħek oralment. Taħsibx li b'hekk il-każ tiegħek ser jiġi eżaminat qabel jew li tista' tiehu xi parir legali.
- ☞ Jista' jagħti l-każ li r-Reġistru tal-Qorti jitolbok dokumenti addizzjonali, informazzjoni jew anki spjegazzjoni fuq l-ilmenti tiegħek.
- ☞ Għandek tnizzel (download) l-applikazzjoni min fuq is-sit tal-Qorti, timliha b'reqqa u b'mod legġibbli, tiffirmaha u tibgħatha lill-Qorti bil-posta kemm jista' jkun malajr. Irid ikun fiha:

2 Tistgħu ssibu l-formula ta' applikazzjoni fuq is-sit tal-internet tagħna.

- taqsira zgħira tal-fatti u tal-ilmenti tiegħek;
 - indikazzjoni ta' liema drittijiet tal-Konvenzjoni taħseb li ġew miksura;
 - ir-rimedji li diġa wżajt;
 - kopji tad-deċiżjonijiet li ngħataw fil-każ tiegħek mill-awtoritajiet pubbliċi kollha kkonċernati (dawn id-dokumenti ma jiġux irritornati lilek, għalhekk ibgħat biss kopji); u
 - l-firma tiegħek bħala applikant, jew il-firma tar-rappreżentant tiegħek.
- ☞ Jekk int ma tixtieqx li l-identita' tiegħek tiġi mikxufa, trid tinforma lill-Qorti minnufih, u tagħti r-raġunijiet tiegħek. Il-President jiddetermina jekk it-talba tiegħek hijiex ġustifikata.
- ☞ F'dan l-istadju tal-proċediment m'hemmx għalfejn tiġi rrappreżentat minn avukat. Jekk, minn naħa l-oħra, tixtieq tapplika lill-Qorti permezz ta' rappreżentant, trid timla u tiffirma l-parti relevanti tal-formula.

Liema huma l-karatteristiċi ewlenin tal-proċedimenti?

- ☞ Il-proċeduri jsiru bil-miktub. Int tiġi nfurmat bil-miktub fuq kwalunkwe deċiżjoni meħuda mil-Qorti. Is-smieġ pubbliku jsir f'każijiet eċċezzjonali.
- ☞ Il-każ tiegħek jiġi ttrattat bla ħlas.
- ☞ Allavolja ma huwiex neċessarju li tkun rappreżentat minn avukat fl-ewwel stadju tal-proċedura, jkollok b'zonn avukat ladarba l-applikazzjoni tiegħek tkun giet notifikata lill-Gvern. Il-maġġoranza tal-applikazzjonijiet pero' jiġu ddikjarati inammissibbli mingħajr ma jiġu notifikati lill-Gvern.
- ☞ Int ikollok tħallas biss l-ispejjes tiegħek (bħal miżati tal-avukati jew xi spejjes oħra li jirrigwardaw ir-riċerka u l-korrispondenza).
- ☞ Wara li tkun ippreżentajt l-applikazzjoni tiegħek, tista' tapplika għall-għajjnuna legali. L-għajjnuna legali ma tingħatax awtomatikament, u l-għoti ma jsirx mill-ewwel imma fi stadju ulterjuri tal-proċediment.

Liema huma l-istadji ewlenin tal-proċedura?

- ☞ L-ewwel il-Qorti teżamina jekk l-applikazzjoni tiegħek hijiex ammissibbli. Dan ifisser li l-każ irid jissodisfa ċerti rekwiżiti definiti fil-Konvenzjoni. Jekk il-kundizzjonijiet ma jiġux sodisfatti, l-applikazzjoni tiġi rrifjutata. Jekk int tagħmel aktar minn ilment wiehed, il-Qorti tista' tiddikjara xi wiehed jew aktar minnhom ammissibbli u tirriġetta l-oħrajn.
- ☞ Jekk l-applikazzjoni tiegħek jew xi wiehed mill-ilmenti tiegħek jiġu ddikjarati inammissibbli, din hija deċiżjoni finali u ma tistax tinqaleb.
- ☞ Jekk l-applikazzjoni tiegħek jew xi wiehed mill-ilmenti tiegħek jiġu ddikjarati ammissibbli, il-Qorti tinkoraġġixxi lill-partijiet (int u l-Istat kkonċernat) jilħqu ftehim bonarju. Jekk ma jintlaħaq l-eqda ftehim, il-Qorti tikkonsidra l-applikazzjoni «fuq il-mertu» - fejn tiddetermina jekk kienx hemm ksur jew le tal-Konvenzjoni.

Kemm ikolli nistenna?

- ☞ Tenut kont tal-ġhadd estensiv ta' każijiet li għad iridu jiġu eżaminati, jista' jiġri li tistenna sena qabel ma l-Qorti twettaq l-eżami inizjali tal-applikazzjoni tiegħek. Hemm xi applikazzjonijiet li jistgħu jiġu kkonsidrati urgenti u għalhekk jiġu ttrattati bi priorita', partikolarment fejn jingħad li l'applikant huwa f'periklu fisiku imminenti.

X'nista nittama li nikseb?

Jekk il-Qorti ssib li kien hemm ksur, tista' tgħatik «soddisfazzjon xierqa», din tikkonsisti f'somma ta' flus bħala kumpens għal ċerti forom ta' dannu. Il-Qorti tista' wkoll tobbliga lill-Istat ikkonċernat jhallas l-ispejjes li int infaqt biex tippreżenta l-każ tiegħek. Jekk il-Qorti ssib li ma kienx hemm ksur, int ma jkollok tħallas l-eqda spiza addizzjonali (bħal dik li jkollu jhallas l-Istat konvenut).

Jekk jogħġbok innota li:

- ☞ Il-Qorti ma għandiex is-setgħa tannulla d-deċiżjonijiet jew liġijiet nazzjonali.
- ☞ Il-Qorti ma hijiex responsabbli għal-eżekuzzjoni tas-sentenzi tagħha. Malli tingħata sentenza, ir-responsabilta' tgħaddi f'idejn il-Kumitat tal-Ministri³ tal-Kunsill tal-Ewropa, li huwa responsabbli għas-sorveljanza tal-eżekuzzjoni u jiżgura li l-kumpens jiġi mħallas.

³ Il-Kumitat tal-Ministri jinkludi l-ministri tal-affarijiet barranin tal-Istati membri jew ir-rappreżentanti tagħhom.

X'ma tistax tagħmel għalija l-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem?

- ☞ Il-Qorti ma sservix bħala Qorti ta' Appell mill-qrati nazzjonali; ma terġax tisma' l-każijiet, ma tistax tannulla, tbiddel, jew tirrevedi d-deċiżjonijiet ta' dawn il-qrati.
- ☞ Il-Qorti ma tistax tinterċedi direttament għalik mal-awtorita` li int tkun qed tilmenta minnha. F'ċirkostanzi eċċezzjonali, pero`, il-Qorti tista' tikkonċedi l-applikazzjoni ta' miżuri temporanji. Fil-prattika dan tagħmlu biss meta jkun hemm riskju serju ta' ħsara fisika għall-applikant.
- ☞ Il-Qorti ma tgħinekx issib jew tħallas avukat biex jiktiblek l-applikazzjoni.
- ☞ Il-Qorti ma tistax tagħtik informazzjoni fuq il-ligijiet fis-seħħ fl-Istat li tilmenta dwaru fl-applikazzjoni tiegħek.

Mistoqsijiet u Twegibiet

European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France

www.echr.coe.int

